

та руху на сцені за межами нашої країни, що сприяє поширенню української національної музичної ідентичності на міжнародному рівні.

Література:

1. Симоненко В. Лексикон джазу. Київ : Музична Україна, 1981. 122 с.
2. Фісунов А. «Достав мене на місяць». Зародження українського джазу. URL: <https://www.neformat.com.ua/articles/ukrainian-jazz.html> (дата звернення 10.12.2024 р.).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-479-8-80>

ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ВОКАЛІСТІВ ДО КОНКУРСНИХ ВИСТУПІВ: ВЗАЄМОДІЯ ВИКЛАДАЧА ТА УЧНЯ

Кочияшвілі А. В.

*здобувачка I курсу вищої освіти другого (магістерського) рівня
за спеціальністю 025 – Музичне мистецтво*

Міжнародний гуманітарний університет

*Науковий керівник: **Каплун Т. М.***

кандидат мистецтвознавства, доцент,

завідувачка кафедри музичного мистецтва та звукорежисури

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Тема будь-якого публічного виступу та проблематика, пов'язана з нею, буде завжди актуальною у різних галузях професійної діяльності людини. Конкурсні або концертні виступи для вокалістів є важливим етапом розвитку та професійного становлення. Це вимагає не лише досконалого володіння технікою співу, сценічної майстерності, але й емоційної стійкості та вміння взаємодіяти з аудиторією. Ключовим аспектом успішної підготовки є індивідуальний підхід, що враховує унікальні особливості кожного учня. Плідна співпраця викладача та учня виступає вирішальним фундаментом для досягнення високих результатів.

Індивідуалізація є ключовим принципом у роботі з вокалістами, оскільки:

– у кожного учня відрізняються природні вокальні дані (дихальні особливості, тембр, діапазон);

– відрізняється рівень технічної та музичної підготовки, що суттєво впливає на швидкість засвоєння матеріалу;

– психологічні фактори, такі як мотивація та стресостійкість, тривожність, також потребують персоналізованого підходу.

Викладач повинен постійно аналізувати ці аспекти та вибудовувати навчальний процес так, щоб максимально розкрити потенціал учня, уникаючи недооцінювання чи перевантаження. Ефективне навчання неможливе без взаєморозуміння між учнем і викладачем. Довіра, педагогічна гнучкість, спільне планування є основними аспектами взаємодії. Викладач має створити атмосферу, в якій кожен учень відчуватиме постійну підтримку та впевненість у своїх силах. Досвідчений викладач повинен швидко адаптувати методики відповідно до змін у психологічному стані чи прогресі учня. Разом із учнем планується стратегія, встановлюються конкретні цілі, визначаються реальні строки їх досягнення та поточні етапи підготовки.

Важливим аспектом у процесі підготовки учня до конкурсного або концертного виступу є формування індивідуального репертуару. Саме репертуар є основним елементом підготовки до конкурсу [1, с. 45]. Його підбір повинен базуватися на таких критеріях як баланс між емоційно виразними та технічно складними творами, урахування жанрових уподобань вокаліста для розкриття його творчої індивідуальності, відповідність вокальним можливостям учня, що дозволяє уникнути перенапруження голосового апарату. Важливим моментом у підготовчому процесі є вивчення вимог конкурсу, таких як стилістичні, жанрові та мовні особливості, тривалість творів. Викладач повинен аргументувати, чому обраний твір підходить, і стимулювати учня до свідомого розуміння тексту, характеру та стилю композиції.

Невід'ємною компонентою підготовки вокаліста є сценічна майстерність, основними аспектами якої є артистизм та взаємодія з публікою. Викладач допомагає учню відпрацювати жести та рухи, міміку, які підсилюють емоційну виразність виступу. Учень навчається тримати постійний контакт із аудиторією через поставу, погляд та інтонацію. Значний вплив на розвиток сценічної майстерності відіграє імітація під час репетицій конкурсних умов (уявна аудиторія, вихід на сцену, виконання в умовах стресу) [2, с. 140].

Для багатьох учнів конкурсний або концертний виступ є джерелом сильного стресу. Завдання викладача – допомогти подолати ці психологічні бар'єри. Формування віри у власні сили, визнання досягнень, позитивне підкріплення є впливовими факторами у подоланні саме цих бар'єрів. Для розвитку стресостійкості використовуються дихальні техніки, вправи на релаксацію для заспокоєння перед виступом [1, с. 73–74].

Важливим аспектом у формуванні критичного мислення щодо власного виступу є аналіз помилок: подача критики у конструктивній та доброзичливій формі, акцент на можливостях для професійного зростання.

Індивідуалізація та ефективна взаємодія з викладачем дають змогу технічного зростання, формуванню унікального стилю, психоемоційної стійкості, сценічної впевненості.

Таким чином основним висновком можна зазначити що, індивідуалізація процесу підготовки та партнерська взаємодія учня й викладача є невід'ємною для успішної участі у конкурсах. Викладач не лише формує вокально-технічні навички, а й сприяє розвитку емоційної стійкості та впевненості, розкриттю творчого потенціалу учня. Це забезпечує гармонійний розвиток вокаліста та його професійне становлення.

Література:

1. Голубєва Г. Окремі аспекти процесу підготовки дитини до участі у вокальному конкурсі. *Музикознавчі студії*. 2022. Т. 5 : АРТ-платФОРМА № 5. Вип. 1(5). С. 65–80.
2. Єрошенко О. Деякі музично-естетичні аспекти емоційної складової вокального мистецтва. *Культура України*. 2008. Вип. 23. С. 134–143.
3. Барнич М. Акторське «переживання у ролі» як творчий процес : дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.02. Київ, 2007. 170 с.